

PROTOKÓŁ

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Słupsku w dniach od 28 września do 2 października 2015 r. przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Kontrolę przeprowadzili:

1. **Ewa Sobczyk** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, upoważnienie Nr 254/2015 z dnia 8 września 2015 roku – przewodnicząca zespołu,
2. **Iwona Gocał** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, upoważnienie Nr 255/2015 z dnia 8 września 2015 roku – przewodnicząca zespołu
3. **Agnieszka Depka** - starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, upoważnienie Nr 256/2015 z dnia 8 września 2015 roku – członek zespołu
4. **Katarzyna Dańczyszyn** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, upoważnienie Nr 258/2015 z dnia 8 września 2015 roku – członek zespołu.

I. Zasady i warunki organizacji kontroli

Celem kontroli była ocena organizacji, skuteczności pracy i poprawności realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej zleconych gminie przez administrację rządową i zadań własnych dotowanych z budżetu państwa w 2014 r.

Całokształt przedmiotu kontroli badano na podstawie:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz.182 z późn. zm.)
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)
- ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.)
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1202)
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r., poz. 674 z późn. zm.)

1

- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 712)
- rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz.1598 z późn. zm.)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. Nr 218, poz. 1439)

Informacja o przeprowadzeniu przedmiotowej kontroli:

Jednostka kontrolowana została powiadomiona o przeprowadzeniu kontroli pismem z dnia 8 września 2015 r., znak PS-II.431.1.21.2015.SE (zał. Nr 1)

Podstawa przeprowadzenia kontroli:

Upoważnienia; nr 254/2015, nr 255/2015, nr 256/2015, nr 258/2015 z dnia 2 marca 2015 r. (zał. Nr 2, 3,4,5)

Ustalenia ogólne:

Ilekróć w protokole jest mowa o:

- *Ośrodku* – należy przez to rozumieć: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku
- *Dyrektorze* – należy przez to rozumieć Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku.
- *ustawie o pomocy społecznej* – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.)

Badaniem kontrolnym objęto następujące zagadnienia:

- 1) ogólne ustalenia organizacyjne dotyczące Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku,
- 2) zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami zgodnie z art. 116 i art. 156 ustawy o pomocy społecznej,
- 3) wydatki na pomoc społeczną w 2014 r.
- 4) zasadność przyznawania świadczeń w ramach zadań zleconych i zadań własnych dotowanych z budżetu państwa,
- 5) prawidłowość i terminowość przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych i rozpatrywania wniosków,
- 6) współpracę z podmiotami uczestniczącymi w rozwiązywaniu problemów społecznych.

2

W toku kontroli wyjaśnień udzielali:

Klaudiusz Dyjas – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku,

Marcin Treder – Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku.

II. Ustalenia kontrolne

Ad.1 *Ogólne ustalenia organizacyjne dotyczące Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku.*

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku został utworzony na mocy uchwały Nr XII/67/90 Miejskiej Rady Narodowej w Słupsku z dnia 6 marca 1990 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku. **(zał. Nr 6)**

Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku wprowadzony został Zarządzeniem Nr 11/90 Prezydenta Miasta Słupska z dnia 10 kwietnia 1990 roku. **(zał. Nr 7)**

W związku ze zmianami zachodzącymi w przepisach o pomocy społecznej statut był kilka razy zmieniany w celu dostosowania do obowiązującego stanu prawnego. Na dzień kontroli aktualnie obowiązujący Statut był wprowadzony w życie Uchwałą Nr XXVI/373/12 Rady Miejskiej w Słupsku z dnia 26 września 2012 roku w sprawie nadania statutu jednostce budżetowej pod nazwą Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku. **(zał. Nr 8)**

Wprowadzone zmiany do statutu obejmowały wszystkie zmiany ustawowe, wpływające w decydujący sposób na bieżącą działalność Ośrodka.

Strukturę organizacyjną Ośrodka, szczegółowy zakres zadań i działalności oraz obowiązki i zakres działania pracowników określał Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 224/ZISS/2015 Prezydenta Miasta Słupska z dnia 31 marca 2015 roku. **(zał. Nr 9)**

W oparciu o art. 110 ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Prezydent Miasta Słupska Zarządzeniem Nr 233/ZiSS/2015 z dnia 3 kwietnia 2015 r. udzielił upoważnienia Dyrektorowi Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. **(zał. Nr 10)**

Ponadto w oparciu o art. 110 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej na wniosek Dyrektora Ośrodka, Prezydent Miasta Słupska udzielił upoważnienia do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy następującym osobom:

3

- 1) Panu Marcinowi Treder – Zastępcy Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku (**zał. Nr 11**)
- 2) Pani Elżbiecie Dreścik – Zastępcy Kierownika Działu Świadczeń Pomocy Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku. (**zał. Nr 12**)

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa Urzędu Miejskiego w Słupsku, według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. na terenie gminy miejskiej Słupsk zamieszkiwało 93 206 osób.

Stopa bezrobocia (stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie) w mieście Słupsk według stanu na koniec roku 2014 kształtowała się na poziomie 11,1 %.

Głównymi problemami społecznymi w ramach, których udzielana była pomoc to: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i bezrobocie.

W 2014 r. Ośrodek udzielił pomocy i wsparcia 3.942 rodzinom (o liczbie 7.243 osób w rodzinach).

Ośrodek ma swoją siedzibę w trzykondygnacyjnym budynku usytuowanym w Słupsku przy Słonecznej 15D. Budynek nie jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych (brak podjazdów i windy) Warunki lokalowe są bardzo dobre. Stanowiska pracy są dobrze wyposażone w podstawowy sprzęt techniczno - biurowy i komputerowy.

Strukturę organizacyjną Ośrodka tworzą działy, zespoły, samodzielne stanowiska pracy oraz jednostki organizacyjne Ośrodka.

W skład Ośrodka wchodzi następujące komórki (stan na 31 grudnia 2014 r.):

1. Dział Pomocy Środowiskowej
2. Jadłodajnia
3. Dział usług opiekuńczych i specjalistycznych/Stacja Socjalna Joannitów
4. Dział świadczeń pomocy społecznej
5. Zespół ds. rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych
6. Klub Aktywności i Wsparcia Osób Niepełnosprawnych
7. Główny Księgowy/Dział finansowy
8. Sekretariat
9. Dział Administracyjno-Gospodarczy
10. Zespół ds. obsługi prawnej
11. Zespół ds. systemów informatycznych
12. Stanowisko ds. BHP
13. Zespół ds. pracowniczych

14. Dział Świadczeń Rodzinnych
15. Dzienny Dom Pomocy Społecznej "Bezpieczna Przystań"
16. Środowiskowy Dom Samopomocy
17. Dział Pieczy Zastępczej i Specjalistycznej Pomocy Rodzinie
18. Placówki wsparcia dziennego
19. Zespół ds. domów pomocy społecznej
20. Zespół ds. komunikacji społecznej
21. Zespół ds. analiz i bezpieczeństwa informacji
22. Zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
23. Zespół interdyscyplinarny

Ośrodek czynny jest codziennie w godz. od 7³⁰ do 15³⁰ Pracownicy socjalni przyjmują klientów w godzinach od 8⁰⁰ do 10⁰⁰, czynności służbowe w terenie realizują w godz. 10⁰⁰ do 14⁰⁰ Każdorazowo w godzinach pracy Ośrodka w Zespołach Pracy Socjalnej dyżuruje jeden pracownik socjalny. Jeżeli zachodzi potrzeba, to za zgodą bezpośredniego przełożonego praca może być świadczona po godzinach urzędowania Ośrodka.

Wyplata świadczeń pieniężnych realizowana była w kasie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku lub przelewem na indywidualne konta klientów oraz sporadycznie przekazami pocztowymi.

Korespondencja wychodząca z Ośrodka podpisywana była przez Dyrektora lub jego zastępcę zgodnie z upoważnieniem Prezydenta Miasta Słupska.

Ad.2 Zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami zgodnie z art. 116 i art. 156 ustawy o pomocy społecznej.

W trakcie kontroli ustalono, że w 2014 roku Ośrodek zatrudniał ogółem 173 pracowników, z czego: zadania gminny obsługiwało 160 osób, a zadania powiatu 13 osób. (MPiPS-03 za 2014 r).

- 1) Dyrektor – Klaudiusz Dyjas pełni tę funkcję od 1 sierpnia 2013 r. (zał. Nr 13 i 14) Posiada wykształcenie wyższe magisterskie (ukończył w 2004 roku Pomorską Akademię Pedagogiczną w Słupsku, Wydział Edukacyjno – Filozoficzny na kierunku Pedagogika) oraz od 2007 roku posiada specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, zatem spełnia kwalifikacje określone w art. 122 ust. 1 i 123 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) (zał. Nr 15)
- 2) Zastępca Dyrektora – Marcin Treder posiada wykształcenie wyższe magisterskie (ukończył w 2000 roku Bałtycką Wyższą Szkołę Humanistyczną w Koszalinie, Wydział

5
Jy
100

Studiów Edukacyjnych w zakresie ogólnopedagogicznym) oraz od 2001 roku posiada specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, zatem spełnia kwalifikacje określone w art. 122 ust. 1 i 123 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) **(zał. Nr 16 i 17)**

3) 61 pracowników socjalnych (zgodnie z zapisami sprawozdania rocznego MPiPS-03 za 2014 rok) w tym:

- 3 starszych specjalistów pracy socjalnej,
- 15 specjalistów pracy socjalnej,
- 29 starszych pracowników socjalnych,
- 14 pracowników socjalnych.

Osoby zatrudnione na tych stanowiskach posiadają wykształcenie uprawniające do wykonywania zawodu pracownika socjalnego – zgodne z zapisami art. 116 ust. 1 i art. 156 ustawy o pomocy społecznej.

W rejonach opiekuńczych na koniec 2014 roku pracowało 53 pracowników socjalnych (MPiPS-03 za 2014 r.).

W trakcie przeprowadzenia czynności kontrolnych sprawdzono losowo wybrane dokumenty potwierdzające kwalifikacje 11 pracowników socjalnych zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie. Do dokumentacji każdego pracownika zostały załączone zakresy czynności, które były adekwatne do wykonywanych przez nich zadań, a ich treść dostosowana do obowiązujących przepisów prawa. **(zał. Nr 18 - 30)**

- 4) Dział księgowości – 9 pracowników,
- 5) Sekretariat – 2 pracowników,
- 6) Dział specjalistycznej pomocy rodzinie – 5 pracowników,
- 7) Dział świadczeń - 6 pracowników,
- 8) Dział administracyjno-gospodarczy – 8 pracowników
- 9) Pozostali pracownicy – 75 osób.

W Ośrodku zatrudniony jest również radca prawny i referent prawny oraz 3 informatyków.

Pracę socjalną w środowisku w tym przeprowadzanie wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki wykonywało 53 pracowników socjalnych, w 5 rejonach opiekuńczych. Ośrodek spełniał normy określone w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie, z którym zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2000 mieszkańców

W okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni wykonujący prace w terenie (przeprowadzający wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania klientów) pobierali dodatek do wynagrodzenia w kwocie 250 zł – zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.).

Pracownicy socjalni wykonujący pracę w środowisku korzystają z komunikacji miejskiej i otrzymują zwrot kosztów przejazdu z miejsca pracy do miejsca wykonywania czynności zawodowych. W uzasadnionych przypadkach mogą korzystać z transportu wykonywanego przez jeden z posiadanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku samochodów służbowych.

Ad.3 Wydatki na pomoc społeczną w 2014 roku

W ramach zadań zleconych przez administrację rządową z ustawy o pomocy społecznej gmina miejska Słupsk w 2014 roku realizowała:

- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 3),
- wypłacanie wynagrodzenia opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd (art. 18 ust. 1 pkt 9).

Na ten cel wojewoda przekazał dotację w wysokości:

- na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych w wys. **320.000 zł**
- na realizację wypłaty wynagrodzenia należnego za sprawowanie opieki ustalonej przez sąd w wys. **201.716 zł**

Na powyższe formy pomocy z budżetu wojewody wydatkowano odpowiednio kwoty:

- specjalistyczne usługi opiekuńcze - 320.000,00 zł
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd – 200.716,00 zł

W ramach zadań zleconych przez administrację rządową z ustawy o pomocy społecznej (art. 18 ust. 1 pkt. 5), gmina miejska Słupsk w 2014 roku prowadziła ;

- Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi przy ulicy Kościuszki 3 w Słupsku, którego celem było zapobieganie regresowi osobistemu i marginalizacji społecznej ludzi z różnymi rodzajami niepełnosprawności, a także

doskonalenie zaradności indywidualnej i aktywizowanie społeczne i zawodowe osób psychicznie chorych i upośledzonych umysłowo.

W 2014 r. w gminie miejskiej Słupsk nie zachodziła potrzeba udzielania pomocy w ramach zadań zleconych przez administrację rządową z ustawy o pomocy społecznej w formie pomocy dla cudzoziemców (art. 18 ust. 1 pkt. 8).

Realizowano zadania własne dotowane częściowo z budżetu państwa, na które wojewoda przekazał dotacje w wysokości:

- zasiłki stałe – **6.401.964 zł**
- zasiłki okresowe – **4.060.000 zł**

Na powyższe formy pomocy z budżetu wojewody wydatkowano odpowiednio kwoty:

- zasiłki stałe – 6.398.669,74 zł (zwrot 3.294,26 zł)
- zasiłki okresowe – 3.818.345,71 zł (zwrot 241.654,29 zł) **(zał. Nr 31 - 32)**

Dotacje zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, a środki niewykorzystane zwrócone na konto Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Gmina miejska Słupsk nie angażowała środków własnych na wypłatę zasiłków okresowych.

Ad.4 Zasadność przyznawania świadczeń w ramach zadań zleconych i zadań własnych dotowanych z budżetu państwa.

Podczas kontroli dokonano oceny zasadności przyznawania świadczeń oraz prawidłowości prowadzenia dokumentacji w zakresie ustalania uprawnień do pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd, zasiłków stałych i okresowych - na podstawie losowo wybranej dokumentacji świadczeniobiorców.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym określonym na mocy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

W 2014 roku świadczenia realizowało dziewięć opiekunek zatrudnionych w Ośrodku spełniających warunki określone w § 3 ust. 1 i ust. 2 cytowanego powyżej rozporządzenia. **(zał. Nr 33 – 41)**

Zgodnie z kalkulacją kosztów za sprawowanie opieki w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych w roku 2014 cena 1 godziny usługowej (dla świadczeniobiorców Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku) wynosiła – 15 zł (**zał. Nr 42**)

Na podstawie analizy sprawozdania rocznego MPiPS – 03 za rok 2014 ustalono, że z opieki w formie specjalistycznych usług opiekuńczych korzystało 100 osób, w tym: 21 dzieci autystycznych (znalazło to również potwierdzenie w wyjaśnieniach ustnych Zastępcy Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku).

Na realizację powyższego zadania Ośrodek przeznaczył 320.000 zł z dotacji celowej budżetu państwa.

Kontrolą objęto dokumentację 25 rodzin korzystających z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych szczegółowy wykaz skontrolowanej dokumentacji, stanowi **załącznik do protokołu nr 43**.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawano na podstawie rodzinnych wywiadów środowiskowych, zaświadczeń o dochodach osób w rodzinie, ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

W 23 przypadkach na skontrolowanych 25 teczek w sprawie przyznania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych ustalanie uprawnień do tej formy pomocy odbywało się w oparciu o ważne orzeczenia o niepełnosprawności, na których określony był symbol niepełnosprawności 01-U, 02-P, 10-N. Brak było zaświadczeń lekarza specjalisty określających konieczność przyznania usług, ich zakres i wymiar. W dwóch przypadkach załączone były zaświadczenia, które wskazywały konieczność objęcia klienta pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jednakże brak było wpisu dookreślającego zakres i wymiar. Powyższe zostało omówione z Dyrektorem Ośrodka w trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych, ze wskazaniem zwrócenia szczególnej uwagi na treść przyjmowanych dokumentów.

We wszystkich poddanych kontroli przypadkach wywiady środowiskowe, na podstawie których przyznano świadczenie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych zostały przeprowadzone w sposób prawidłowy i w terminie – zgodnie z art. 107 ust. 1, 4 i 6 ustawy o pomocy społecznej.

Zawierały informację o sytuacji rodzinnej klienta m.in. wskazywały na brak możliwości zapewnienia pomocy usługowej przez osoby spokrewnione lub wspólnie zamieszkałe oraz zawierały ocenę efektów świadczonych usług.

Świadczenia przyznane były w drodze decyzji administracyjnych wydanych w terminie nieprzekraczającym 30 dni od daty wszczęcia postępowania. W sentencji decyzji

9

przyznających świadczenia zgodnie z § 2 rozporządzenia sprecyzowany był rodzaj przyznanych usług specjalistycznych, jak również ustalona odpłatność klienta za usługi zgodnie z zapisami § 4 rozporządzenia. W decyzjach zgodnie z art. 50 ust. 5 określano miejsce ich świadczenia, tj. miejsce zamieszkania klienta. W uzasadnieniu decyzji podano uzasadnienie faktyczne i prawne rozstrzygnięcia.

Decyzje podpisywane były przez Dyrektora Ośrodka lub jego Zastępcę z upoważnienia Prezydenta Miasta Słupska.

Zawierały one pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej ze świadczeń, wskazywały tryb odwoławczy.

Wydane decyzje w sprawie przyznania tej formy pomocy sporządzane były w sposób prawidłowy, niebudzący zastrzeżeń.

Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki na podstawie postanowienia sądu

Ośrodek w 2014 roku przeznaczył 200.716 zł na realizację zadań zleconych z budżetu państwa w związku z pokryciem wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd dla 59 osób, które otrzymały łącznie 1.106 świadczeń. Zgodnie z art. 53a ustawy o pomocy społecznej wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd.

Wynagrodzenie przysługuje niezależnie od dochodu osoby, której jest przyznane. Pomoc dla tych osób przyznana była przez Ośrodek na podstawie postanowień Sądu wydanych w oparciu o art. 162 § 1 kodeksu rodzinnego.

Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłaty nagród z zysku ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

Udzielenie świadczenia w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki zgodnie z obowiązującym na dzień kontroli stanem prawnym nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Obowiązek przeprowadzania wywiadów i wydawania decyzji administracyjnych w tej sprawie został zniesiony z dniem 3 maja 2011 r. przez art. 1 pkt. 12 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 81, poz. 440)

Kontrolą objęto dokumentację 20 osób korzystających z tej formy pomocy, zgromadzonej w teczkach klientów w oparciu o postanowienia Sądu Rejonowego w Słupsku III Wydział Rodzinny i Nieletnich (**zał. Nr 44**)

Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Zasiłki stałe

W 2014 roku pomoc w formie zasiłku stałego przyznano 1.508 osobom, w tym: dla 1.260 osób samotnie gospodarujących oraz 281 osób pozostających w rodzinie (powyższe nie stanowi sumy ze względu na zmianę sytuacji osobistej klienta np. stanu cywilnego). Wypłacono ogółem 14.712 świadczeń na łączną kwotę 6.398.669,74 zł Średnia wysokość zasiłku stałego wynosiła: 434,93 zł

Dokumentacja w oparciu, o którą przyznawane były świadczenia znajduje się w teczkach osób i rodzin.

Zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej w wys. 542 zł; pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie w wys. 456 zł).

Kontrolą objęto dokumentację 117 osób (rodzin) korzystających z pomocy w formie zasiłku stałego. (**zał. Nr 45** stanowiący wykaz skontrolowanych decyzji)

Zasiłki przyznawano na podstawie rodzinnych wywiadów środowiskowych, zaświadczeń o dochodach osób w rodzinie, ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

We wszystkich poddanych kontroli przypadkach wywiady środowiskowe, na podstawie, których przyznano świadczenie w formie zasiłku stałego zostały przeprowadzone w sposób prawidłowy i w terminie – zgodnie z art. 107 ust. 1, 4 i 6 ustawy o pomocy społecznej.

Świadczenia przyznane były w drodze decyzji administracyjnych wydanych w terminie nieprzekraczającym 30 dni od wszczęcia postępowania.

Wydane decyzje w sprawie przyznania pomocy w formie zasiłków stałych sporządzane były w sposób prawidłowy, niebudzący zastrzeżeń.

Decyzje podpisywane były przez Dyrektora Ośrodka z upoważnienia Prezydenta Miasta Słupska lub pracowników Ośrodka posiadających upoważnienie Prezydenta Miasta Słupska w tym zakresie.

Zawierały one pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej ze świadczeń, wskazywały tryb odwoławczy. Wysokość przyznanych świadczeń ustalana była prawidłowo. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zasadności przyznawania świadczeń w formie zasiłku stałego.

Za 1.287 osób korzystających z pomocy w formie zasiłku stałego nieobjętych ubezpieczeniem zdrowotnym Ośrodek w oparciu o zapisy art. 17 ust. 1 pkt. 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt. 26 i art. 75 ust. 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości określonej w art. 79 ust. 1 cyt. wyżej ustawy tj. 9% od kwoty przyznanego zasiłku stałego.

Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy zgodnie z art. 38 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego; osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby.
- 2) w przypadku rodziny – do wysokości różnicy kryterium dochodowego rodziny a dochodem tej rodziny.

Zgodnie z art. 38 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej w 2014 roku minimalna wysokość tego zasiłku nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- 1) kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby
- 2) kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny

W okresie objętym kontrolą Ośrodek przyznał pomoc w formie zasiłku okresowego 2.115 osobom, którym wypłacił łącznie 12.713 świadczeń.

Na realizację powyższego zadania wydatkowano łącznie kwotę 3.818.345,71 zł Średnia wysokość zasiłku okresowego wynosiła; 300,35 zł

Ośrodek przyznawał zasiłki okresowe w wysokości określonej w art. 147 pkt. 7 w związku z art. 38 ustawy o pomocy społecznej. Ze środków budżetu państwa pokrywano zasiłki

12

okresowe w części gwarantowanej tj. 50% wysokości świadczenia. Na powyższy cel gmina miejska Słupsk nie angażowała środków własnych.

Kontrolą objęto dokumentację 289 rodzin (osób) korzystających z tej formy pomocy. Sprawdzone dokumentację na podstawie losowo wybranych decyzji: (zał. Nr 46)

We wszystkich poddanych kontroli przypadkach wywiady środowiskowe, na podstawie, których przyznano świadczenie w formie zasiłku okresowego zostały przeprowadzone w sposób prawidłowy i w terminie – zgodnie z art. 107 ust. 4 i 6 ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc w formie zasiłku okresowego przyznawano osobom i rodzinom spełniającym kryterium dochodowe określone w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Zasiłki okresowe przyznawane były ze względu na; bezrobocie, długotrwałą chorobę bądź niepełnosprawność, co wynikało z zapisów zawartych w wywiadach środowiskowych i decyzjach przyznających tę formę pomocy. Powody przyznania zasiłków okresowych można było również ustalić w oparciu o załączone przez klientów do wniosku dokumenty takie jak: zaświadczenia z Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku o rejestracji bezrobotnych, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, jak również zaświadczenia lekarskie potwierdzające długotrwałą chorobę.

Świadczenia przyznane były w drodze decyzji administracyjnych wydanych w terminie nieprzekraczającym 30 dni od wszczęcia postępowania.

Wydane decyzje w sprawie przyznania pomocy w formie zasiłków okresowych sporządzane były w sposób prawidłowy, niebudzący zastrzeżeń.

Decyzje podpisywane były przez Dyrektora Ośrodka z upoważnienia Prezydenta Miasta Słupska lub pracowników Ośrodka posiadających upoważnienie Prezydenta Miasta Słupska w tym zakresie.

Zawierały one pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej ze świadczeń, wskazywały tryb odwoławczy. Wysokość przyznanych świadczeń ustalana była prawidłowo. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zasadności przyznawania świadczeń w formie zasiłku okresowego, ocenia się je, jako zasadnie przyznane.

Ad.5 Prawidłowość i terminowość przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych i rozpatrywania wniosków

W Ośrodku prowadzono rejestr wpływającej korespondencji. Dokumentacja dotycząca przyznawanych świadczeń była rejestrowana w spisach spraw.

W poddanych kontroli aktach wpływające od klientów wnioski w sprawach o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej opieczętowne były pieczętą wpływ. Sprawy załatwiane były w terminach określonych w art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Wywiady środowiskowe przeprowadzane były w miejscu zamieszkania klienta. Treść wywiadów pełna, zawierająca opis sytuacji socjalno - bytowej i zdrowotnej rodziny oraz ustalony plan pomocy przez pracownika socjalnego i wnioskującego, potwierdzony własnoręcznym podpisem klienta. W wywiadach znajdowały się decyzje podjęte przez Kierownika Działu Świadczeń Pomocy Społecznej działającego z upoważnienia Prezydenta Miasta Słupska, co do planu i zasadności przyznania danego rodzaju świadczenia.

W wyniku kontroli stwierdzono, że wydawane decyzje na powyższe formy pomocy zawierały aktualną podstawę prawną, pouczenie o możliwości wniesienia odwołania do organu II instancji oraz zapis mówiący o obowiązku informowania Ośrodka o każdej zmianie sytuacji osobistej i majątkowej klienta. Uzasadnienie decyzji było pełne pod względem formalno – prawnym. Ustalono, że decyzje administracyjne były odbierane osobiście przez klientów w Ośrodku lub wysyłane pocztą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Zespół kontrolny mógł ustalić daty wszczęcia i zakończenia postępowania administracyjnego zgodnie z art. 35 ustawy Kpa.

Nieprawidłowości stwierdzono przy kwalifikowaniu osób do pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, w 23 przypadkach na skontrolowanych 25 teczek w sprawie przyznania pomocy w tym zakresie ustalanie uprawnień do tej formy pomocy odbywało się w oparciu o ważne orzeczenia o niepełnosprawności, na których określony był symbol niepełnosprawności 01-U, 02-P, 10-N. Brak było zaświadczeń lekarza specjalisty określających konieczność przyznania usług, ich zakres i wymiar. W dwóch przypadkach załączone były zaświadczenia, które wskazywały konieczność objęcia klienta pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jednakże brak było wpisu dookreślającego zakres i ich wymiar

Poza powyższymi nieprawidłowościami Zespół kontrolny pozytywnie ocenił działalność Ośrodka.

Ad.6 Współpraca z podmiotami uczestniczącymi w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku ściśle współpracuje z władzami samorządowymi na polu szeroko rozumianej pomocy społecznej. Dyrektor

zapraszany jest na sesje Rady Miasta Słupska, gdy poruszane są problemy z obszaru pomocy społecznej.

Ponadto Ośrodek współpracuje z:

- 1) Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 3) Polskim Czerwonym Krzyżem Oddział Słupsk – Domem Interwencji Kryzysowej w zakresie zapewnienia schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, bezdomnym kobietom oraz osobom wymagającym całodobowej opieki po zakończeniu hospitalizacji i oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej.
- 4) Towarzystwem Pomocy im. Świętego Brata Alberta, Stowarzyszeniem Plus”, Pomorskim Forum na Rzecz Wychodzenia z Bezdomności i Stowarzyszeniem „Ryta” w zakresie pomocy i wsparcia osób bezdomnych.
- 5) Stowarzyszeniem „Horyzont” w zakresie partnerstwa przy realizacji projektów (asystent osoby niepełnosprawnej, wydawania żywności w ramach FEAD, profilaktyki w zakresie przeciwdziałania krzywdzeniu małych dzieci, streetworkingu).
- 6) Caritas w zakresie wydawania i transportu żywności dla najuboższych oraz organizacji wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży.
- 7) Johaniter – Unfall – Hilfe e.V. Stowarzyszenie Krajowe Nadrenii – Westfalii (JUH) w zakresie pomocy rzeczowej, materiałów opatrunkowych i higienicznych dla Stacji Socjalnej Joanitów będącej w strukturze organizacyjnej MOPR.
- 8) Parafii Ewangelicko – Augsburskiej – w zakresie partnerstwa przy realizacji projektu skierowanego do członków Klubu Aktywności i Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

III. Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie kontroli stwierdzono, że w 23 przypadkach na 25 objętych sprawdzaniem akt rodzin otrzymujących pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych brak było zaświadczeń lekarza specjalisty określających konieczność objęcia tą formą pomocy, jak również określenia jej zakresu i wymiaru. Ustalanie uprawnień do tej formy pomocy odbywało się w oparciu o orzeczenia o niepełnosprawności, na których określony był symbol niepełnosprawności 01-U, 02-P, 10-N.

W pozostałych dwóch przypadkach do wniosków o udzielenie pomocy w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych załączone były zaświadczenia, które wskazywały konieczność objęcia klienta tą formą pomocy, jednakże nie zawierały one wpisu dookreślającego ich zakres i wymiar.

W związku ze stwierdzonymi powyższej nieprawidłowościami zostaną wydane zalecenia pokontrolne. Powyższe zostało omówione z Dyrektorem Ośrodka w trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych, ze wskazaniem zwrócenia szczególnej uwagi na treść przyjmowanych dokumentów.

Kontrolując dokumentację w zakresie ustalania pomocy w formie; wynagrodzenia dla opiekunów ustalonego przez sąd, zasiłków stałych i zasiłków okresowych nie stwierdzono nieprawidłowości, co do merytorycznej zasadności ich przyznawania. Dokumentacja prowadzona była w sposób prawidłowy nie budzący większych zastrzeżeń.

Wywiady środowiskowe przeprowadzone były zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 712) w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Kwoty świadczeń naliczane i wypłacane były w sposób prawidłowy nie budzący zastrzeżeń..

Inspektorzy kontrolujący dokonali wpisu w książce kontroli na temat zakresu i terminu przeprowadzenia inspekcji pod pozycją nr 9/2015

Na tym protokół zakończono, sporządzając go w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, przy czym jeden jest przeznaczony dla jednostki kontrolowanej.

Kierownik kontrolowanej jednostki zgodnie z § 16 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z późn. zm.), przed podpisaniem protokołu ma prawo zgłoszenia zastrzeżeń, co do ustaleń zawartych w protokole – w terminie 7 dni od daty otrzymania protokołu. Przysługuje również prawo odmowy podpisania protokołu z kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do odmowy.

Słupsk, dnia 30 XI ..... 2015 r..

Kontrolujący: **STARSZY SPECJALISTA**

.....
Ewa Sobczyk

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Kontrolujący:

DYREKTOR
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
w Słupsku
K. Dziel

**MIEJSKI OŚRODEK
POMOCY RODZINIE
w SŁUPSKU**
ul. Słoneczna 15 D, tel. 59 842 81 26
tel./fax 59 842 81 24, NIP 8391994746

STARSZY SPECJALISTA
.....
Irma Sobczyk

Kontrolujący:
STARSZY SPECJALISTA

A Depka
.....
Agnieszka Depka

Kontrolujący:

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Katarzyna Dańczyszyn
.....
Katarzyna Dańczyszyn

Sporządzono: Gdańsk, dnia *24 listopada*... 2015 r.

